

Welkom op de bijenfietsroutes van Hoogstraten

Ga op ontdekking en laat je verrassen door prachtige bijvriendelijke plekjes! Tijdens deze fietstocht kom je langs verschillende locaties waar bijen een bijzondere plaats krijgen.

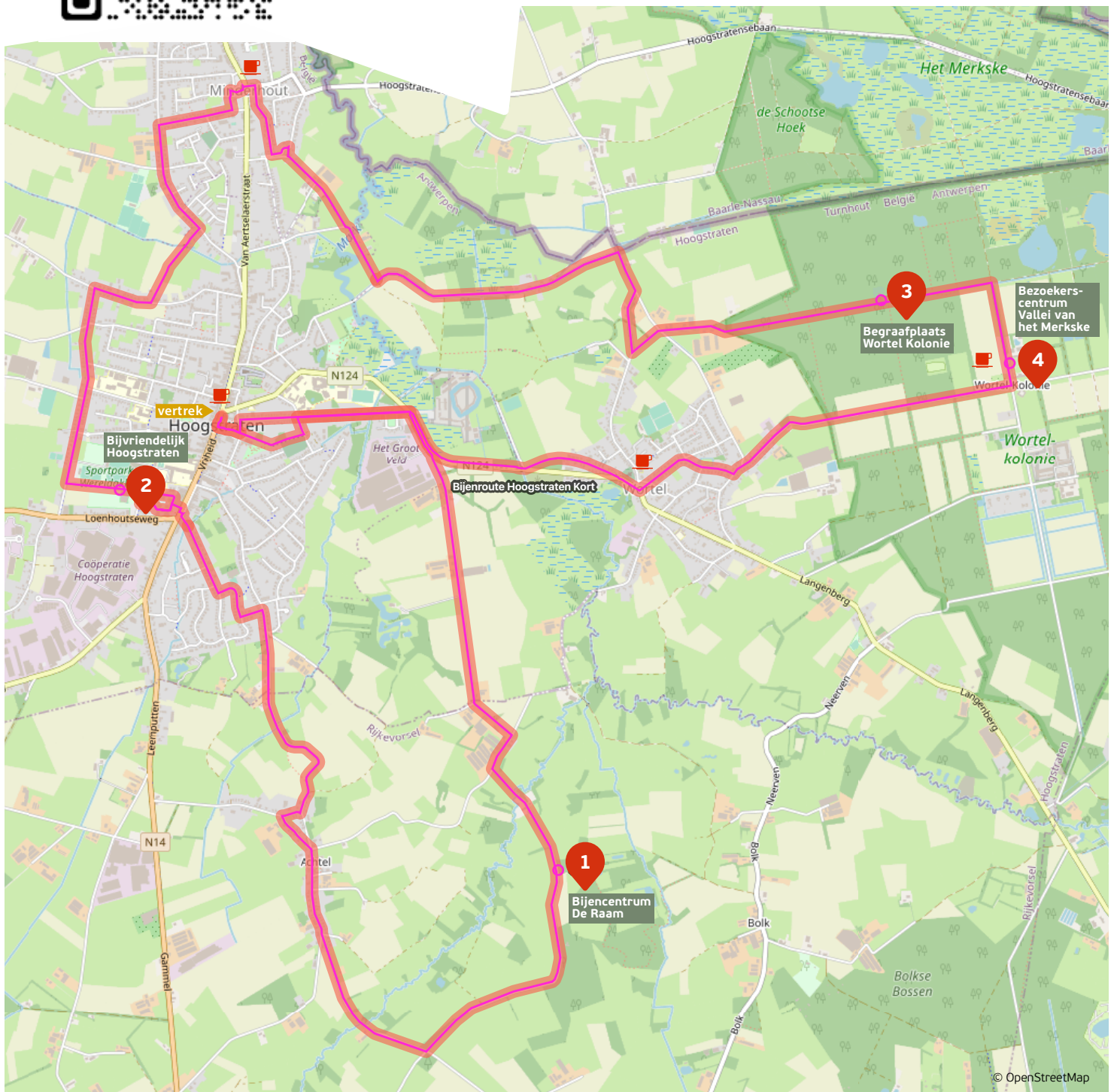
Tip: Maak tussendoor even een korte wandeling door een van de natuurgebieden. Dan kom je vast en zeker enkele wilde bijen tegen. De fietstocht brengt je tot aan de startplaats van elke wandeling.

Korte route

Afstand: ± 25 km

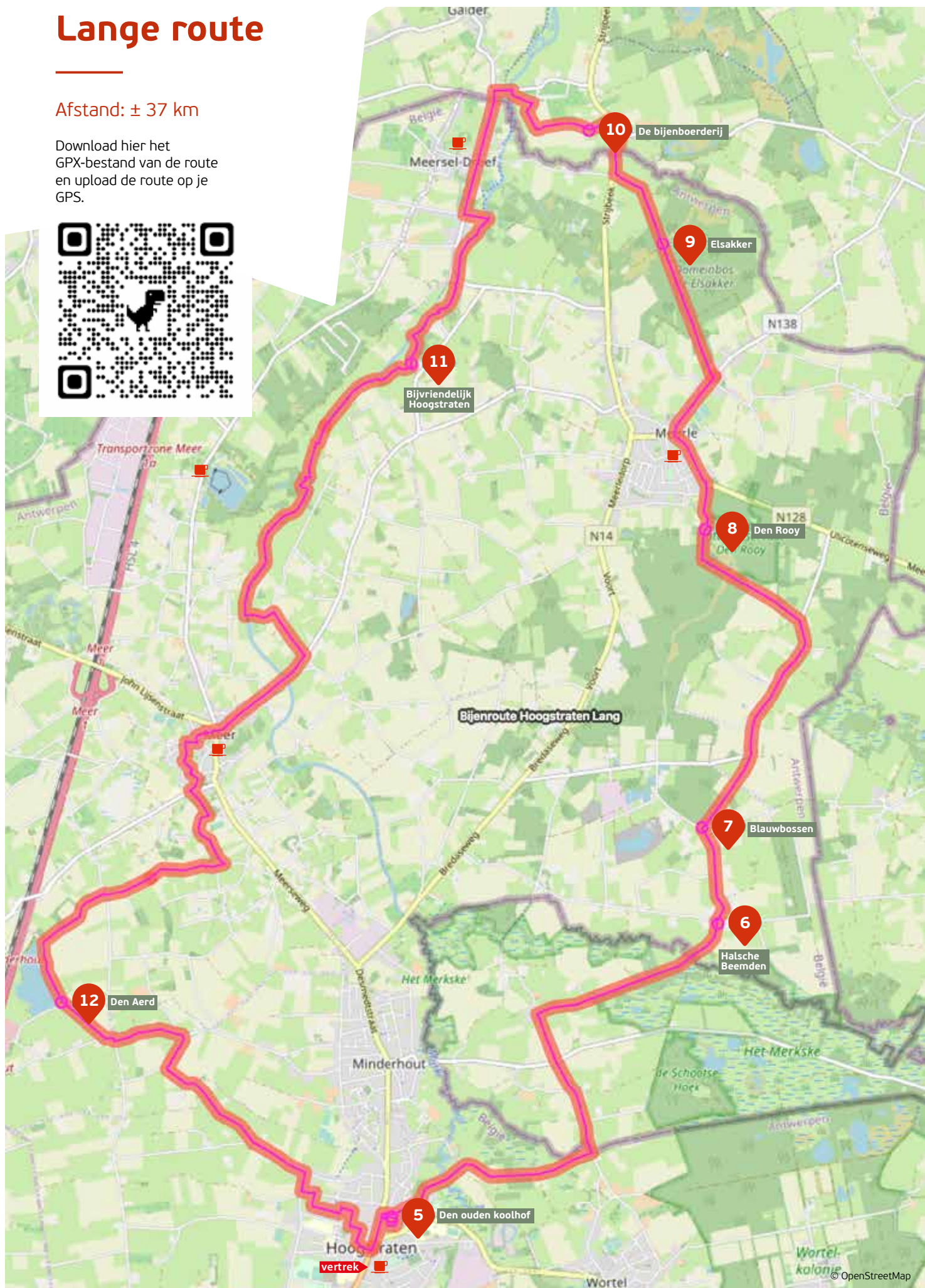
Download hier het GPX-bestand van de route en upload de route op je GPS.

Lange route

Afstand: ± 37 km

Download hier het GPX-bestand van de route en upload de route op je GPS.

1. Bijencentrum De Raam

KEIRSCHOTHOEVEWEG – RIJKEVORSEL

De Imkersgilde Sint-Ambrosius De Raam bestaat al sinds 1947. Midden in de Achtelse natuur werd een bevruchtungsstation en bijenhal opgericht. Je bent er van harte welkom voor een bezoek. Ontdek er meer over het leven van de honingbij en andere insecten. Er worden ook regelmatig cursussen gegeven voor beginnende of gevorderde imkers. Met een juiste combinatie van dar en koningin kunnen er bijen geteeld worden die erg zachtvaardig zijn. In het gebied van De Raam brengen imkers deze omstandigheden tot stand.

Bijen hebben behoefte aan een rijk en gevarieerd aanbod van planten die voldoende nectar en stuifmeel produceren. Leer welke deze planten zijn en hoe je ze kunt gebruiken in je eigen tuin. Je vindt er leerrijke infoborden met heel wat leuke weetjes over bijen en planten.

OPENINGSUREN

De tuin en het centrum zijn heel het jaar vrij toegankelijk op zondagvoormiddag van 9.00 tot 11.30 uur.

Het bijencentrum kan, na het maken van een afspraak, bezocht worden door groepen, scholen, ... Individuele bezoekers zijn iedere eerste zondag van april tot september van harte welkom tussen 14.00 en 17.00 uur voor een begeleid bezoek.

INFO

Jef Lauryssen: +32 472 74 79 93

Jos Matthé: +32 496 41 95 26

Jef Raeves: +32 498 50 86 27

2. Bijvriendelijk Hoogstraten

Hoogstraten is trots op zijn erkenning als bijvriendelijke gemeente. Jaar na jaar zetten we in op meer aantrekkelijk groen voor insecten in onze gemeente. Ook jij kan dit zien! Van de vroege lente tot laat in de herfst zorgen we ervoor dat bijen nectar en stuifmeel kunnen vinden of we bieden nestgelegenheden via een bijenhotel. Langsheen de route kom je langs verschillende interessante bijenplekjes, afhankelijk van de tijd van het jaar kan je er andere dingen ontdekken.

Vanaf de vroege lente komen bloembollen boven het gras of andere planten piepen. Vooral aan zitbanken en picknickplaatsen, maar ook telkens je een dorpskern binnenrijdt, word je kleurig verwelkomd.

De historische kerkhoven rondom onze kerken werden omgevormd tot groene oases met veel bloemen. Zo kunnen we deze onderhouden zonder pesticiden. Pesticiden zijn immers zeer schadelijk voor bijen. Als openbaar bestuur mogen wij trouwens helemaal geen pesticiden meer gebruiken. Door een slimme inrichting van ons openbaar groen met paden in gras en veel bodembedekkers en het gebruik van milieuvriendelijke methodes met warm water of branders houden we het onkruid in de hand.

Bijvriendelijk Hoogstraten

Klimaatverandering laat ons anders naar de openbare ruimte kijken. Verhardingen zorgen voor extra hitte en laten water afspoelen voor het de grond in kan trekken. Dit moet anders! Overbodige verharding maakt plaats voor extra groen. Bijvriendelijke planten kunnen hierbij dan uiteraard niet ontbreken.

Buiten de dorpskernen maken we van onze bermen verbindingswegen voor de natuur. Onze bermen worden gemaaid volgens een bermbeheerplan dat inzet op bijzondere planten en insecten. Inheemse bomenrijen en houtkanten zorgen voor extra nectar en stuifmeel.

3. Begraafplaats Wortel-Kolonie

Wat is juist het verschil tussen wilde bijen en honingbijen? Wilde bijen zijn bijen die niet door de mens worden gehouden. In Vlaanderen komen ongeveer 300 soorten wilde bijen voor. Wilde of solitaire bijen leven heel anders dan de honingbij. Best interessant dus!

Binnen de solitaire bijen vormen zandbijen de grootste groep. Zij maken hun nestjes in de grond. Veel soorten zandbijen komen al vroeg in het voorjaar bij zonnig weer tevoorschijn uit hun holletjes. Hoewel de solitaire bijen niet samenwerken met andere bijen, maken vele zandbijen vaak hun nestholletjes vlak bij elkaar. Op sommige plaatsen ontstaat er een indrukwekkend zicht met wel duizenden nestjes bij elkaar. In het vroege voorjaar (maart – april) is dit het geval op de schrale, zandige vegetatie van het landloperskerkhof. Hier is de grijze zandbij erg actief. De vrouwtjes zijn afhankelijk van bloeiende wilgen. Daar halen ze stuifmeel uit voor hun larven.

Als je goed tussen de grijze zandbijen kijkt, zie je nog een andere soort rondvliegen. Deze geel met zwart gekleurde bij is de roodharige wespbij die als 'koekoeksoort' op de grijze zandbij leeft. Als de vrouwelijke grijze zandbij klaar is met haar nestje dan kruipt de wespbij stiekem het holletje binnen en legt een eitje op de voedselvoorraad van de grijze zandbij. Het eitje van de wespbij komt als eerste uit. De larve eet het eitje van de grijze zandbij op en daarna doet ze zich te goed aan de voedselvoorraad.

Grijze zandbij – ©Wim Verschraegen

Roodharige wespbij – ©Wim Verschraegen

4. Bezoekerscentrum Vallei van het Merkske

Bezoekerscentrum Vallei van het Merkske ligt in het hart van het UNESCO Werelderfgoed Wortel-Kolonie. Dé ideale uitvalbasis om al het natuurschoon in de vallei van het Merkske te ontdekken. Bij Natuur.café De Klapekster kan je even heerlijk pauzeren onder het genot van een drankje.

Het bezoekerscentrum biedt een waaier van activiteiten zoals gegidste wandelingen, lezingen en cursussen. Als groep kan je een gegidste wandeling reserveren. Trek je er liever in je eentje op uit? In het bezoekerscentrum vind je heel wat uitgestippelde wandelingen terug.

In bezoekerscentrum Vallei van het Merkske kan je ook streekproducten kopen zoals de honing uit de Vallei van het Merkske. En je kan er ook terecht voor bijvriendelijke producten zoals bijenhotels en bloemenzaad.

OPENINGSUREN

- dinsdag t.e.m. zaterdag van 13.00 tot 17.00 uur
- zondag van 10.00 tot 18.00 uur

5. Den Ouden Koolhof

EEN AUTHENTIEKE HISTORISCHE GROENTETUIN

Den Ouden Koolhof is een project dat ontstond in 2019 toen de museumtuin kaalgegeten werd door de buxusmot. Eerst werd er een grondig historisch onderzoek gevoerd naar hoe de tuin er in het verleden uit zag. Op basis van die eeuwenoude rekeningen werd achterhaald dat de oude benaming van de tuin de 'Koolhof' was. In de periode 1600 tot 1800 werden er vooral veel koolplanten geteeld. Andere groenten waren prei, bonen, erwten en ajuin. In de tuin stond ook zeker klein fruit zoals een druivelaar, een appelboom en besenstruiken.

Bij de aanleg bleven een aantal oude struiken en bomen behouden: een moerbei, een perenboom, een cornus en oude buxus (die immuun bleek tegen de buxusmot). Andere struiken en verharding maakten plaats voor de aanleg van de historische groentetuin. Deze wordt onderhouden zonder pesticiden volgens ecologische principes. Zo voelen bijen zich er helemaal welkom.

Op 26 november 2022 won "Den Ouden Koolhof" de provinciale Erfgoedprijs. De jury noemde het project een eye-opener: hoe vanuit erfgoedaspecten kan worden geleerd op een ecologisch verantwoorde wijze om te springen met een historische tuin."

6. Halsche Beemden

+ wandeling

Afstand: 2 km

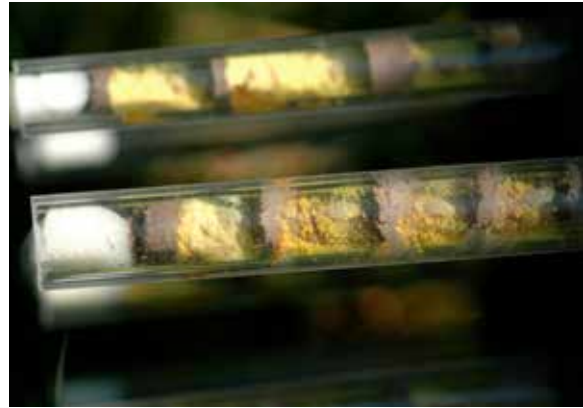
ROUTE INFO

Ga voor het kapelletje in Hal naar rechts en rij de Gouverneursbossen in. Daarna neem je de eerste straat rechts (doodlopende straat) en rij je verder tot het infobord van het Agentschap Natuur en Bos (ANB). Hier kan je bij de fietsenstalling je fiets even wegzetten.

De wandeling neemt je mee door de vallei van het Merkske. Dit grensbeekje stroomt door een beekvallei vol leven. In het kleinschalig landschap overheerst de stilte en natuurschoon. In de drassige hooilanden en bossen aan beide kanten van de beek groeien zeldzame plantensoorten zoals moesdistel, slanke sleutelbloem en knolsteenbreek. De beekvallei biedt ook voldoende voedsel en bescherming voor verschillende vogels zoals de Wielewaal, Blauwborst, Geelgors, Houtsnip en Nachtegaal.

Tijdens je wandeling kom je ook langs een bijenhotel. Eén van de 'hotelgasten' is de Rosse Metselbij, een van de meest voorkomende soorten in Nederland en België. Wist je dat metselbijen bekend staan om hun vredelievend gedrag? Bovendien zijn ze net zoals andere bijen héél erg nuttig voor de bestuiving van bloemen.

De Rosse metselbij maakt broedcellen in gangen en holtes om de larven groot te brengen. Iedere broedcel krijgt een voedselvoorraadje van stuifmeel voor de uitgekomen larve. Bij het voedsel legt het vrouwtje één eitje, daarna metselt ze deze ruimte dicht waarna ze alles herhaalt en het volgende eitje wordt gelegd. Zo gaat ze door tot de hele holte is gevuld. De eitjes komen na enkele dagen uit. De larve doet zich te goed aan het stuifmeel. Na ongeveer vijf weken is de larve volledig ontwikkeld en spint deze een cocon om te verpoppen. In de cocon verandert de wormachtige larve in een volwassen bij met pootjes en vleugels. De jonge bijen vliegen pas de volgende lente uit nadat ze zich een weg uit hun schuilplaats hebben geknaagd.

Broedzorg – ©Wim Verschraegen

WEGBESCHRIJVING WANDELROUTE

*je gaat vanaf het infobord, richting westen, het aardepad op (niet de betonweg). Op het einde ga je naar links en dan nog eens links. Voorbij het mooie 'Kempens Veken', ga je rechtdoor richting **wandelknooppunt 97**. Je passeert het bijenhotel aan de linkerkant. Aan **knooppunt 97** ga je richting **knooppunt 95** en kom je opnieuw langs het infobord van ANB. Hier kan je je fietstocht verder zetten.*

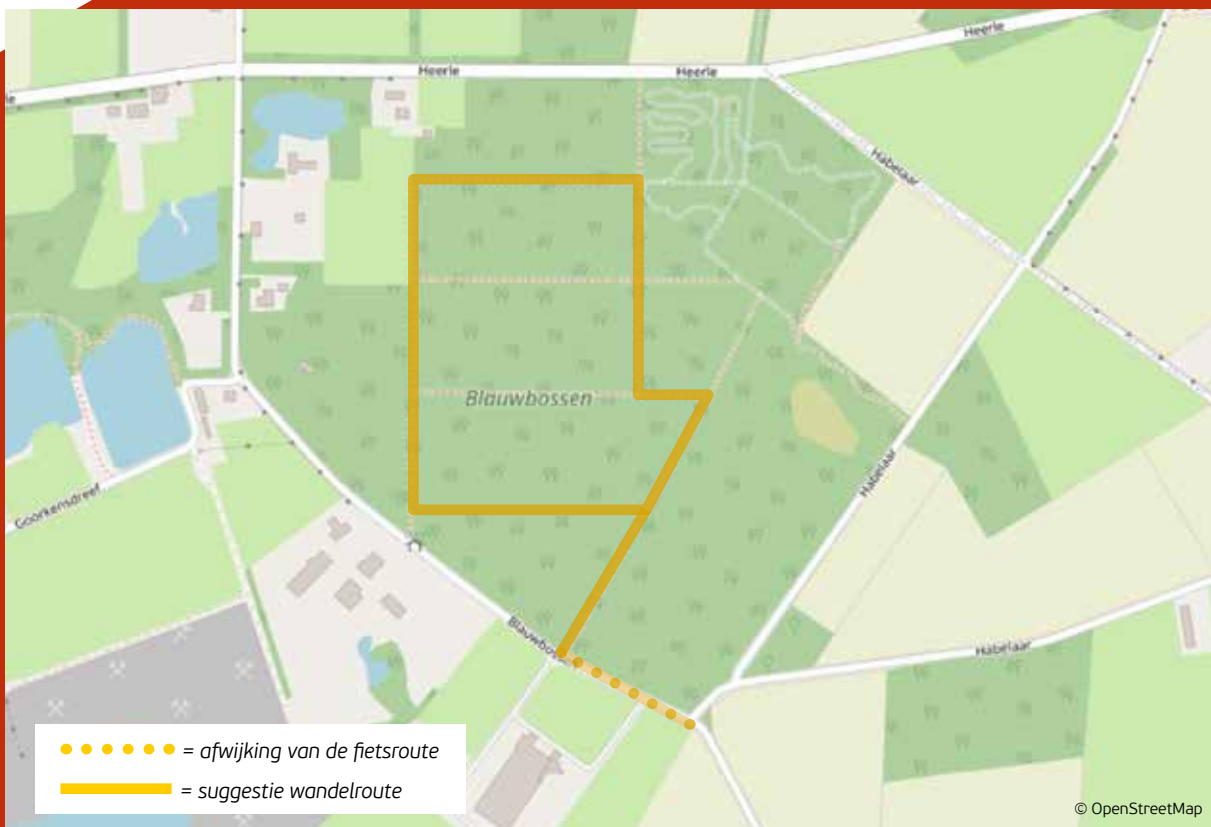

7. Blauwbossen

Verken dit 15 hectare grote gemengde bos van Kempens Landschap! Hier vind je beuk, berk, grove den en zomereik. Met een beetje geluk kan je in het bos ook reeën spotten. Wilde bijen houden van warmte en droogte. Daarom zijn ze geen typische bewoners van de bossen. Toch kan je ook in bossen een aantal bijensoorten tegenkomen.

Wil jij ze graag op naam brengen? Word zelf onderzoeker met Ob-identify. Dit is een gratis fotoherkenningsapp die wilde planten, dieren en paddenstoelen in Europa op naam kan brengen. Verzamel al je natuurwaarnemingen in de app. Je wordt beloond met tips op maat om soorten te vinden, behaalt badges en kan meedoen met challenges. Jouw waarnemingen, en die van anderen, dragen bij aan onderzoek naar soorten en kennis van de natuur

Doorheen het domein loopt een diep grachtenstelsel met brede wandelwegen. Wandelaars en fietsers zijn steeds welkom om de aangeduide paden te ontdekken.

8. Den Rooy

Hazelworm – ©Wim Verschraegen

In Den Rooy en Smisselbergen ontdek je verschillende biotopen en leefgebieden. Dwars door het gebied loopt de Heerlese loop, die je juist overgestoken bent. Een gedeelte van het gebied, ten zuiden van de loop is bloemrijk grasland. Door het regelmatig te maaien en het maaisel af te voeren krijgen Dotterbloem, Wateraardbei en Moerasspirea opnieuw volop kans om te bloeien. De Levendbarende hagedis voelt zich hier helemaal thuis net als de Hazelworm, die in de strooisellaag leeft. Die pootloze hagedis kan tot wel 45 cm lang worden. Misschien is hij wel eens aanzien als een reuzenpier en is daar de legende van de Mjeelse Pier op gebaseerd.

Ten noorden van de Heerlese loop wordt er elk jaar ongeveer 2.500 m² akkerland bewerkt en ingezaaid met streekeigen veldbloemen. Daar staat sinds 2022 ook een bijenhotel bij.

Verschillende wilde bijensoorten maken gebruik van oude kevergangen of knagen hun eigen nestgang uit in

Bijenhotel Den Rooy – ©Wim Verschraegen

dood hout. Dit vinden ze steeds minder in onze tuinen. Help hen met een bijenhotel. Dit kan je zelf maken of kopen in de winkel. Het bijenhotel wordt jaar na jaar hergebruikt. Een bijenhotel moet je zelf niet proper maken of onderhouden. Bijen metselen de gangen dicht. Daarachter brengen de larven de winter door. De kersverse bijtjes maken de buisjes van binnenuit open wanneer ze er klaar voor zijn. Het enige wat je moet doen, is het bijenhotel op een droge plek in de zon hangen.

+ Wandeling

Afstand: 0,5 km

ROUTE INFO

In de Lage Rooy, rij je over de Heerlese loop, richting Meerle. 50 meter verder, aan **wandelknooppunt 46**, stap je even af en ga je richting **wandelknooppunt 47**. Vooraan in het bos, aan het 'hondenlosloopbos', kan je je fiets wegzetten.

WEGBESCHRIJVING WANDELROUTE

Loop naar **wandelknooppunt 47** en ga over het bruggetje. Daar zie je de ingezaaide akker en kom je een bijenhotel tegen. Geniet even van alle natuurschoon bij de bloemenweide en keer vervolgens terug naar je fiets, richting **knooppunt 46**.

© OpenStreetMap

Pluimvoetbij – ©Wim Verschraegen

9. Elsakker

Tijdens deze wandeling kom je diverse leefgebieden voor wilde bijen tegen. De meeste wilde bijen leven solitair. Dit wil zeggen dat ieder wijfje een eigen nestje maakt. Een beperkt aantal soorten, zoals hommels, hebben een sociale leefwijze. Zij leven in groep in één nest met een koningin en werksters.

Wilde bijen kan je tegenkomen van vroeg in het voorjaar, als ze krokussen en wilgenkatjes bezoeken, tot laat in het najaar. De meeste soorten zijn meestal maar een paar weken per jaar te zien. Alle soorten stellen andere eisen aan hun leefomgeving maar twee zaken hebben ze zeker nodig om zich voort te planten: bloemen en geschikte nestplaatsen.

Bloemen zorgen voor nectar en stuifmeel. Nectar drinken de bijen als hun voedsel, het stuifmeel is het voedsel voor de jonge larven. Een geschikte nestplaats vinden ze in hout of holle stengels of veel soorten maken hun nestje in de grond.

Wist je dat wilde bijen de belangrijkste bestuivers in de natuur en in de tuin zijn? Ook voor de land- en tuinbouw zijn ze belangrijk.

© OpenStreetMap

10. De Bijenboerderij

STRIJBEEKSEWEG 62A - STRIJBEEK

Midden in de prachtige natuur van het Markdal, net over de grens in Nederland, vind je De Bijenboerderij. Neem tijdens je bezoek zeker een kijkje bij de bijvriendelijke plantentuin en de belevingsroute en vergeet niet de omliggende bloemenvelden te bezoeken. Loop er gerust eens door (op de paden) en ervaar de diversiteit aan insecten die gebruik maken van deze prachtige bloemenvelden. In de winkel kan je meer dan 22 soorten honing uit binnen- en buitenland kopen. En wie weet vind je er wel heel wat inspiratie om ook jouw tuin om te toveren tot insectentuin. Tijdens de openingstijden kan je in de tuin genieten van een heerlijke koffie of thee.

Van harte welkom!

ROUTE INFO

Het vervolg van de route maakt gebruik van een zandweg. Als deze moeilijk berijdbaar is, kan je terugkeren langs waar je gekomen bent tot aan het eerste kruispunt. Draai daar linksaf en je komt vanzelf terug op de route terecht.

OPENINGSTIJDEN

woensdag - donderdag - vrijdag:
13.00 uur tot 17.00 uur

Zaterdag: 10.00 uur tot 17.00 uur

INFO

De Bijenboerderij
Strijbeekseweg 62A
Strijbeek.
+31 76 532 77 07

11. Bijvriendelijk Hoogstraten

Hoogstraten is trots op zijn erkenning als bijvriendelijke gemeente. Jaar na jaar zetten we in op meer aantrekkelijk groen voor insecten in onze gemeente. Ook jij kan dit zien! Van de vroege lente tot laat in de herfst zorgen we ervoor dat bijen nectar en stuifmeel kunnen vinden of we bieden nestgelegenheden via een bijenhotel. Langs de route kom je langs verschillende interessante bijenplekjes, afhankelijk van de tijd van het jaar kan je er andere dingen ontdekken.

Vanaf de vroege lente komen bloembollen boven het gras of andere planten piepen. Vooral aan zitbanken en picknickplaatsen, maar ook telkens je een dorpskern binnenrijdt, word je kleurrijk verwelkomd.

De historische kerkhoven rondom onze kerken werden omgevormd tot groene oases met veel bloemen. Zo kunnen we deze onderhouden zonder pesticiden. Pesticiden zijn immers zeer schadelijk voor bijen. Als openbaar bestuur mogen wij trouwens helemaal geen pesticiden meer gebruiken. Door een slimme inrichting van ons openbaar groen met paden in gras en veel bodembedekkers en het gebruik van milieuvriendelijke methodes met warm water of branders houden we het onkruid in de hand.

Bijvriendelijk Hoogstraten

Klimaatverandering laat ons anders naar de openbare ruimte kijken. Verhardingen zorgen voor extra hitte en laten water afspoelen voor het de grond in kan trekken. Dit moet anders! Overbodige verharding maakt plaats voor extra groen. Bijvriendelijke planten kunnen hierbij dan uiteraard niet ontbreken.

Buiten de dorpskernen maken we van onze bermen verbindingswegen voor de natuur. Onze bermen worden gemaaid volgens een bermbeheerplan dat inzet op bijzondere planten en insecten. Inheemse bomenrijen en houtkanten zorgen voor extra nectar en stuifmeel.

12. Den Aerd

Het gebied "Den Aerd" is in totaal circa 30 ha groot, waarvan circa 18 ha bestaat uit een grote zandwinningsput. Deze put is ontstaan tijdens de werken aan de E-10 snelweg, die in 1972 werd opengesteld. Vanaf 1986 veranderde de naam naar E-19.

De overige 12 ha van het domein bestaat uit bos, struweel en grasland.

De rondwandeling in het gebied is ongeveer 2 km lang.

Futen – ©Wim Verschraegen

Kleine roetbij – ©Wim Verschraegen

Steek de bij een handje toe

Bijen hebben het steeds moeilijker om te overleven. Ze vinden moeilijk plaatsen om zich voort te planten en hebben te weinig voedsel door een gebrek aan nectar- en stuifmeelrijke bloemen.

Ambassadeurs van de "Week van de Bij" Dominique Persoone en Britt van Marsenille vragen aan iedereen om hun eigen tuin in te richten als B&B voor bijen! Doe mee en kies als echte bijenheld voor een tuin waar bijen welkom zijn!

Op www.weekvandebij.be vind je veel tips om zelf aan de slag te gaan. Maak je eigen insectenhuisje of vind de beste bijenplanten, leg een bijenoase aan in je voortuin of ga voor een bijvriendelijke kruidenbak.

Daarnaast vind je er een antwoord op al je vragen:

- Waarom zijn bijen belangrijk?
- Waarom is er bijensterfte?
- Waarom zijn pesticiden slecht voor bijen?
- Hoe zorgen bijen voor ons voedsel?

